

POSTANOWIENIE

20 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczuk

na posiedzeniu niejawnym 20 września 2024 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku G. L.

z udziałem M. L. i J. L.

o stwierdzenie nabycia spadku,

na skutek skargi kasacyjnej J. L.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Szczecinie

z 6 grudnia 2022 r., II Ca 1391/22,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Szczecinie adw. A. G. kwotę 240 (dwieście czterdzieści 00/100) złotych podwyższony o kwotę podatku od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu uczestniczce J. L. w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem

zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzwonne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca J. L. powołała się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, która miała wynikać z tego, że Sąd Okręgowy sprzecznie z art. 670 k.p.c. nie przeprowadził w pełni postępowania dowodowego i wydał orzeczenie o stwierdzeniu nabycia spadku na podstawie ustawy, podczas gdy testator złożył oświadczenie, którego treść nie została skutecznie albo w pełni spisana.

Jak przyjmuje się w utrwalonej judykaturze Sądu Najwyższego, oczywista zasadność skargi kasacyjnej oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Oczywiste jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter, odnosić się do konkretnych, powołanych przez skarżącego przepisów prawa i być dostrzegalne na pierwszy rzut oka (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156 i z dnia 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18).

Sytuacja taka nie miała miejsca w sprawie rozstrzygniętej zaskarżonym postanowieniem. W związku z twierdzeniami skarżącej – podważającymi ustawowy porządek dziedziczenia – Sądy *meriti* podjęły czynności mające na celu ich weryfikację, w tym ewentualne ustalenie istnienia testamentu. Działania te doprowadziły m.in. do uzyskania informacji, że w archiwach spółki K. S.A. nie odnaleziono dokumentów, które potwierdzałyby, że spadkodawca dysponował udziałami spółki T., które miał przekazać skarżącej. J. B., wskazany przez skarżącą jako osoba posiadająca notatki spadkodawcy, oświadczył natomiast, że zmarły był dla niego osobą obcą i ani on ani według jego wiedzy jego rodzina nie są w

posiadaniu testamentu K. L.. Sąd Rejonowy zwrócił również uwagę na to, że historia rodzinna i osobista spadkodawcy nie wskazują na jego związki z T. lub b., jak również na mnogość sprzeczności w twierdzeniach skarżącej dotyczących rzekomo przekazanych jej udziałów i związanych z nimi dywidend.

Przepis art. 670 k.p.c. nakazuje wprawdzie sądowi ustalać z urzędu, kto jest spadkobiercą, nie zwalnia to jednak zainteresowanych od konieczności wykazywania inicjatywy dowodowej co do faktów, z których wywodzą skutki prawne, i nie uchyla ciężaru dowodu w znaczeniu materialnym (art. 6 k.c.; por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2018 r., I CSK 741/17 i powołane tam orzecznictwo). Wniosek nie stwarzał w tym kontekście podstaw do przyjęcia, że skarga kasacyjna jest uzasadniona, a tym bardziej, by była ona zasadna w stopniu oczywistym i widocznym *prima vista*.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 w związku z art. 13 § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[SOP]

r.g.